

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 29/2013-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. H. B., zastúpenej advokátom JUDr. Branislavom Bognerom, Advokátska kancelária, Vajanského 8, Trenčín, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 9/2000 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 9/2000 porušil základné právo JUDr. H. B., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. JUDr. H. B. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Krajský súd v Žiline p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. JUDr. H. B. p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 329,49 € (slovom trisdvadsaťdeväť eur a štyridsaťdeväť centov), ktorú je Krajský súd v Žiline p o v i n n ý

vyplatiť na účet jej advokáta JUDr. Branislava Bognera, Advokátska kancelária, Vajanského 8, Trenčín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 29/2013-9 z 24. januára 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. H. B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“ alebo „súd“) v konaní o priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov vedenom pod sp. zn. 3 T 9/2000 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1.1 Z obsahu sťažnosti vyplynulo najmä, že:

„(...) Opatrením Okresného súdu v Trenčíne zo dňa 17. 8. 1999 3Tp 780/99 bola som ustanovená za obhajkyňu J. D.(...) v trestnej veci pre trestný čin podľa § 8 ods. 1 k § 234 ods.1, 2 písm. a), b) ods. 3 Trestného zákona.

V predmetnej veci som vykonala 17 úkonov. Vzhľadom k tomu, že obvinený bol vo väzbe a pojednávanie vo veci sa konalo v Žiline, 6 x som cestovala na výsluchy do Leopoldova a jedenkrát do Žiliny.

Listom zo dňa 2. 11. 2001 mi advokát JUDr. B.(...) oznámil, že prevzal zastúpenie obžalovaného J. D. na základe plnej moci a preto som toho istého dňa požiadala Krajský súd v Žiline o zrušenie ustanovenia obhajcu.

Na Krajskom súde v Žiline bola vec právoplatne skončená dňom 12. 10. 2006.

Po právoplatnom skončení veci predložila som Krajskému súdu v Žiline dňa 29. 1. 2008 vyúčtovanie trov obhajoby podľa vyhlášky 240/1990 o odmenách a náhradách advokátov.

Dňa 16. 7. 2008 som urgovala vybavenie môjho podania zo dňa 29. 1. 2008.

Dňa 22. 7. 2008 mi Krajský súd v Žiline oznámil, že vec bola dňa 17. 12. 2007 predložená Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o sťažnostiach odsúdených.

Dňa 28. 1. 2009 som požiadala Krajský súd v Žiline o informáciu o tom, v akom štádiu sa vec nachádza.

Dňa 2. 2. 2009 Krajský súd oznámil, že spis sa z Najvyššieho súdu SR nevrátil, s tým, že po vrátení spisu bude o mojom vyúčtovaní trov advokátskeho zastúpenia rozhodnuté.

Dňa 27. 10. 2009 som opakovane žiadala Krajský súd v Žiline, v akom štádiu sa vec nachádza.

Dňa 3. 11. 2009 mi Krajský súd v Žiline oznámil, že vec sa ešte z Najvyššieho súdu SR nevrátila.

Dňa 16. 11. 2010 som opakovane žiadala o informáciu o stave konania.

Dňa 19. 11. 2010 mi Krajský súd v Žiline oznámil, že trestný spis bol dňa 26. 7. 2010 pod sp. zn. Spr 396/2010 predložený Ministerstvu spravodlivosti SR a z toho dôvodu mi nemôžu poskytnúť žiadne ďalšie informácie.

Dňa 28. 2. 2011 som opakovane žiadala, aby Krajský súd v Žiline rozhodol o uplatnených trovách konania.

Dňa 7. 3. 2011 mi Krajský súd v Žiline oznámil, že spis bol opakovane predkladaný Najvyššiemu súdu SR alebo Ministerstvu spravodlivosti SR z dôvodu podania žiadosti o milosť.

Dňa 13. 12. 2011 predložila som predsedovi Krajského súdu v Žiline sťažnosť na prieťahy v konaní, s tým, že bolo porušené moje ústavné právo na konanie veci bez zbytočných prieťahov a požiadala som ho, aby vykonal také opatrenia, aby k porušovaniu môjho práva neprichádzalo.

Dňa 9. 1. 2012 mi predseda Krajského súdu v Žiline oznámil, že v čase, keď som uplatnila trovy obhajoby bol spis na Najvyššom súde SR v Bratislave a Krajskému súdu v Žiline bol vrátený dňa 13. 1. 2010 a dňa 1. 2. 2010 bol predložený Ministerstvu spravodlivosti a vrátený Krajskému súdu v Žiline dňa 16. 2. 2010. Od 17. 2. 2010

do 25. 7. 2010 sa spis nachádzal u vyššej súdnej úradníčky na vybavenie porozsudkovej agendy. Následne dňa 26. 7. 2010 bol spis zaslaný na Ministerstvo spravodlivosti a do 9. 1. 2012 nebol Krajskému súdu v Žiline vrátený.

Predseda Krajského súdu v Žiline sa mi za prieťahy v konaní ospravedlnil s tým, že vykonal opatrenia, aby po vrátení spisu Krajského súdu v Žiline 3T 9/2000 bolo prioritne rozhodnuté o mojom návrhu na priznanie trov advokátskeho zastúpenia v predmetnej veci.

Napriek tomu, že od stanoviska predsedu Krajského súdu v Žiline už plynuli ďalšie štyri mesiace, do dnešného dňa Krajský súd v Žiline o mojom nároku nerozhodol. (...)

Z horeuvedených skutočností vyplýva, že Krajský súd v Žiline - v čase od 29. 1. 2008 do 13. 1. 2010 nekonal vo veci z toho dôvodu, že vec bola na Najvyššom súde SR na rozhodnutie o sťažnostiach odsúdených a odvolanie obžalovaného.

Dňa 13. 1. 2010 sa spis vrátil z Najvyššieho súdu SR a Krajský súd v Žiline mal možnosť o mojom návrhu rozhodnúť. Napriek tomu o mojom návrhu nerozhodol a spis znovu dňa 1. 2. 2010 predložil Ministerstvu spravodlivosti.

- v čase od 14. 1. 2010 do 26. 7. 2010 súd vo veci nekonal a svojou nečinnosťou spôsobil prieťahy v konaní, ktoré trvajú do dnešného dňa, t. j. 868 dní.

Na vysvetlenie udávam, že v období od 17. 2. 2010 do 25. 7. 2010 sa spis nachádzal u vyššej súdnej úradníčky na vybavovanie porozsudkovej agendy. Súd o mojom návrhu nerozhodol a dňa 26. 7. 2010 zaslal spis znovu Ministerstvu spravodlivosti SR.

Súčasný prieťahy zdôvodňuje krajský súd tým, že Ministerstvo spravodlivosti SR zaslalo spis priamo Okresnému súdu Piešťany.

Bez ohľadu na opakované zasielanie spisu zn. 3T 9/2000 z Krajského súdu Žilina na Ministerstvo spravodlivosti SR, som toho názoru, že Krajský súd v Žiline svojím konaním porušil ustanovenie § 6 Obč. súd. por. (...)

Právo na poskytnutie súdnej ochrany bez zbytočných prieťahov garantuje aj ustanovenie čl. 48 ods.2 ústavného zákona(...)

Právo na vybavenie veci bez zbytočných prieťahov je základným právom chráneným aj ustanovením čl. 48 Ústavy SR, ako aj článku 6 Dohovoru (...)

Z rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktoré boli zverejnené, vyplýva aj to, že

a) základným kritériom pre hodnotenie prieťahov je aj zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje.

V danom konkrétnom prípade sa vôbec nejedná o vec zložitú, pretože rozhodnutie o vyúčtovaných trovách advokátskeho zastúpenia je jednou z najmenej komplikovaných vecí, s ktorými sa súd v trestnej veci zaoberá (rozhodnutie zväčša vypracovávajú vyšší súdni úradníci). Príčinou prieťahov v konaní v tomto konkrétnom prípade je žiaľ zlá organizácia práce.

b) sudca má povinnosť organizovať si prácu tak, aby boli ústavné práva občanov realizované.

Zo stanoviska predsedu Krajského súdu v Žiline jednoznačne vyplýva, že krajský súd mal dostatok času na to, aby o mojom návrhu rozhodol. Napriek tomu bez vydania rozhodnutia odoslal spis bez vydania rozhodnutia na NS SR a tým spôsobil prieťahy v konaní.

Nedostatky v organizácii a činnosti súdnej moci nemôžu ísť na ťarchu tých, o ktorých právach a povinnostiach má súd rozhodovať.

Vzhľadom k tomu, že od doručenia listu predsedu krajského súdu uplynulo už ďalších takmer 5 mesiacov t. j. spolu 133 dní, ale krajský súd o mojom nároku do dnešného dňa nerozhodol, som toho názoru, že bolo porušené moje ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Svoju sťažnosť na Ústavný súd SR podávam z toho dôvodu, že o ochrane mnou označeného základného práva nerozhoduje iný súd.

Pri uplatňovaní ochrany môjho základného práva som využila všetky právne prostriedky, ktoré mi právne predpisy na jeho ochranu poskytujú, žiaľ nápravu sa mi do dnešného dňa nepodarilo zabezpečiť. (...)

Navrhujem preto, aby Ústavný súd SR(...) v konaní vo veci samej vyhovel mojej sťažnosti.

Od Ústavného súdu SR požadujem aj priznanie finančného zadosťučinenia sumou 500,- EUR.

Takto uplatnenú sumu finančného zadosťučinenia odôvodňujem tým, že právna neistota, v ktorej sa nachádzam - od podania návrhu uplynulo už 1583 dní, mi spôsobila materiálnu i nemateriálnu ujmu.

Materiálna ujma spočíva v tom, že Krajský súd v Žiline mi do dnešného dňa nepriznal a nezaplatil trovy obhajoby v celkovej výške 22.341,90 Sk t. j. 741,62 EUR,

napriek tomu, že sa jedná o právne úkony, ktoré si odo mňa objednal štát na základe opatrenia Okresného súdu v Trenčíne 3Tp 780/99 tým, že ma ustanovil za obhajcu. Od objednávky štátu uplynulo už 12 rokov.

V danej veci som v čase od 8. 9. 1999 do 3. 10. 2001 vykonala 17 úkonov právnej pomoci, z toho v siedmich prípadoch som okrem času, ktorý som strávila pri výsluchoch s obvineným, písaním podaní, účasťou na pojednávaní som bola nútená vynaložiť aj svoje vlastné finančné prostriedky na to, aby som zakúpila naftu do svojho osobného automobilu, ktorý som musela použiť na prepravu do Leopoldova alebo do Žiliny. Tým, že som bola nútená použiť vlastné finančné prostriedky na zakúpenie pohonných hmôt som de facto poskytovala pôžičku štátu na úhradu nákladov konania.

Nemateriálna ujma spočíva aj v tom, že ak by mi súd priznal istinu v primeranej lehote, vznikla by mi podľa zákona možnosť v prípade, že by mi nebola pohľadávka uhradená požadovať od štátu úroky z omeškania, ktoré predstavujú dvojnásobok diskontnej sadzby určenej NBS.

Tým, že súd nevydal rozhodnutie, posunul aj moju zákonnú možnosť požadovať od štátu ako od dlžníka nielen istinu, ale aj úroky z omeškania. Ak by mi štát priznal a následne zaplatil za poskytnuté právne úkony prislúchajúcu odmenu, mohla by som peniaze uložiť napríklad na termínovaný účet a získať úroky, ale hlavne by konečne vytvoril predpoklad pre to, aby mi súd po 12 rokoch zaplatil odmenu za vykonanú prácu.

Moja nemateriálna ujma spočíva v tom, že musím venovať sústavne čas tomu, aby som sledovala a opakovane urgovala súd na vydanie rozhodnutia, písala a posielala zásielky, teda, aby som predmetnej veci venovala ďalší čas, ktorý mi nikto nezaplatí a ktorý by som pri mojej profesii mohla využiť úplne inak.

Pretože Krajský súd v Žiline v konaní 3T 9/2000 porušil moje ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, som toho názoru, že moja požiadavka na priznanie finančného zadosťučinenia je oprávnená.

Ďalej žiadam, aby mi Ústavný súd SR priznal náhradu trov konania právneho zastúpenia sumou 323,50 EUR (2 úkony á 127,16 EUR - 254,32 EUR + 2 x paušál 7,63 EUR - 15,26 EUR, spolu 269,58 EUR + DPH 53,92 EUR).

Na základe vyššie uvedeného navrhujem, aby Ústavný súd SR prijal tento nález

1. Základné právo JUDr. H. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/9/2000 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Žiline sa prikazuje, aby v konaní pod sp. zn. 3T/9/2000 konal bez zbytočných prietahov.

3. JUDr. H. B. súd priznáva finančné zadošťačenie 500,- EUR, ktoré je Krajský súd v Žiline povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu SR sa ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia JUDr. H. B. sumou 323,50 EUR na účet jej právneho zástupcu JUDr. Branislava Bognera(...) do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: krajský súd, zastúpený jeho predsedníčkou, prípisom sp. zn. Spr 183/2013 z 8. marca 2013 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu krajského súdu z 20. marca 2013.

2.1 Predsedníčka krajského súdu sa k predmetnej veci vyjadrila takto:

„(...) Opatrením sudcu Okresného súdu Trenčín sp. zn. Tp/780/1999 zo 17. 8. 1999 bola obž. J. D. ustanovená za obhajkyňu JUDr. H. B.

Rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3179/2000 zo 17. 2. 2004 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR v Bratislave sp. zn. 6To/15/2004 z 12. 10. 2006 bol obž. J. D. uznaný za vinného z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. a, b), ods. 3 Tr. zákona účinného do 1. 1. 2006 a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov so zaradením pre výkon trestu do III. nápravno-výchovnej skupiny.

Ustanovená obhajkyňa JUDr. H. B. požiadala návrhom, doručeným KS v Žiline dňa 6. 2. 2008, o priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov vo výške 22.341,90 Sk.

Uznesením KS v Žiline sp. zn. 3T/9/2000 z 8. 6. 2012 obhajkyňi JUDr. H. B. bola podľa § 553 ods. 2, ods. 5 Tr. por., účinného do 1. 1. 2006, priznaná v súvislosti so zastupovaním ods. J. D. odmena a náhrada hotových výdavkov v celkovej sume 650,97 Eur (19.608,90 Sk), rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 19. 6. 2012. Na základe vyššie

citovaného uznesenia bola z výdavkového účtu KS v Žiline dňa 12. 7. 2012 vyplatená odmena advokátke JUDr. H. B. vo výške 650,97 Eur.

V súvislosti so sťažnosťou JUDr. H. B. je namieste pripustiť objektívne príčiny, na základe ktorých o jej návrhu zo 6. 2. 2008 na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov vo veci vedenej na KS v Žiline pod sp. zn. 3T/9/2000 bolo rozhodnuté až 8. 6. 2012. Vzhľadom k tomu, že v súčasnej dobe sa predmetný spis nachádza na Okresnom súde Trenčín - ide o trestné konanie obžalovaného, ktorý bol vo veci vedenej na KS v Žiline pod sp. zn. 3T/9/2000 v prípravnom konaní vylúčený na samostatné konanie, je možné pri zdôvodňovaní objektívnych príčin včasnosti nevyplatenia odmeny vychádzať len z materiálov, ktoré má krajský súd k dispozícii, a z ktorých sa dá zistiť nasledovné.

Po právoplatnom skončení veci, vedenej na KS v Žiline pod sp. zn. 3T/9/2000, bola vo veci vykonávaná porozsudková agenda, vo veci boli vykonávané úkony v súvislosti s podaným dovolaním obž. K. a spis musel byť s dovolaním prednostne predložený Najvyššiemu súdu SR. Spis KS v Žiline sp. zn. 3T/9/2000 sa nachádzal od 17. 12. 2007 na Najvyššom súde SR Bratislava na rozhodnutie o sťažnostiach ods. Ž., Ž., I. a D. proti rozhodnutiu krajského súdu o započítaní väzby a o dovolaní obž. K. Spis bol KS v Žiline vrátený až dňa 13. 1. 2010. Opätovne bol predmetný spis sp. zn. 3T/9/2000 predložený dňa 1. 2. 2010 na Ministerstvo spravodlivosti SR so žiadosťou ods. Ž. o milosť a vrátený KS v Žiline 16. 2. 2010. V období od 17. 2. 2010 do 25. 7. 2010 sa spis nachádzal u vyššej súdnej úradníčky na vybavenie porozsudkovej agendy, ktorá vzhľadom na rozsah spisového materiálu bola náročná (vzhľadom k tomu, že spis sa momentálne nenachádza na KS v Žiline, nie je možné ani zistiť, aké konkrétne úkony boli v tomto období vo veci vykonané). Následne dňa 26. 7. 2010 bol spis pod Spr 3967/2010 zaslaný Ministerstvu spravodlivosti SR Bratislava na základe podnetu na podanie dovolania ods. Ing. I., ktorý bol KS v Žiline vrátený v máji 2012. Následne bolo dňa 8. 6. 2012 rozhodnuté o odmene obhajkyne JUDr. H. B. (uznesenie KS v Žiline sp. zn. 3T/9/2000 z 8. 6. 2012).

V predmetnej trestnej veci, vedenej na KS v Žiline pod sp. zn. 3T/9/2000, spis bol opakovane predkladaný, či už Najvyššiemu súdu SR, Ministerstvu spravodlivosti SR, ako už bolo vyššie uvedené, navyiac, predmetný spis žiadali iné súdy, konkrétne Okresný súd Piešťany, ktorý rozhodoval o žiadosti odsúdených Mgr. Ž. (sp. zn. 2Pp/37/2011), P. (sp. zn. 2Pp/55/2011) a Ž. (sp. zn. 2Pp/111/2011) o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu

odňatia slobody. Napriek urgenciám KS v Žiline spis bol vrátený krajskému súdu až v máji 2012. Následne dňa 15. 6. 2012 bol spis prioritne zapožičaný Okresnému súdu Trenčín k sp. zn. 2T/184/2011 a 2T/7/2009 - vylúčená trestná vec obž. K., kde sa spis nachádza doteraz. Podľa našich informácií Krajský súd v Trenčíne dňa 14. 1. 2013 zrušil rozsudok v trestnej veci obž. K. a vec vrátil Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie., termín pojednávania na Okresnom súde Trenčín je určený na 15. 3. 2013.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, spis Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3T/9/2000 Vám v súčasnej dobe zapožičať nemôžeme, nakoľko sa nachádza na Okresnom súde Trenčín a je pripojený k spisu vedenom na tomto súde pod sp. zn. 2T/184/2011.

Zároveň Vám oznamujem, že vo veci sťažnosti sťažovateľky JUDr. H. B. netrváme na ústnom pojednávaní Ústavného súdu SR.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky krajského súdu zaujal toto stručné stanovisko:

„(...) Vzhľadom k tomu, že Krajský súd v Žiline v podstate potvrdzuje prietahy v konaní namietané mojou klientkou, nepredkladám Ústavnému SR k vyjadreniu Krajského súdu v Žiline žiadne námietky.

Súčasne oznamujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky, že netrvám na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

4. Pokiaľ ide o chronológiu úkonov krajského súdu v napadnutom konaní, ktoré popísala sťažovateľka vo svojej sťažnosti, uvedených v bode 1.1 tohto nálezu, možno konštatovať, že túto chronológiu úkonov ani predsedníčka krajského súdu nijako nespochybnila, a pretože ústavnému súdu počas takmer jedného roka nemohol byť predložený opakovane žiadaný súvisiaci spis krajského súdu, ústavný súd pri posúdení

predmetu napadnutého konania vychádzal z písomných vyjadrení účastníkov konania, ktoré nie sú rozporné.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľka namieta, že postupom krajského súdu v konaní „o návrhu na priznanie trov advokátskeho zastúpenia“ vedenom pod sp. zn. 3 T 9/2000 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej

neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Ústavný súd vo svojej judikatúre taktiež stanovil a opakovane potvrdil kritériá pre posúdenie, či určitému právu prislúcha právna ochrana pred zbytočnými priet'ahmi v rozhodovacom procese o tomto práve, pričom napr. vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 74/97 konštatoval, že *„Právo na prerokovanie svojej veci bez zbytočných priet'ahov je v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR formulované ako bezpodmienečné, resp. bezvýnimčné. Vzťahuje sa na všetky subjektívne práva a z jeho dodržiavania nie je umožnená žiadna výnimka.“*. Právo sťažovateľky ako obhajkyne, ktorá bola obvinenému ustanovená, je nepochybne podľa § 553 ods. 2 Trestného poriadku subjektívne právo: *„voči štátu nárok na odmenu a náhradu podľa tarify určenej osobitným predpisom, ak zákon neustanovuje inak“*.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola a ani nemohla byť závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci, keďže o predmetných nárokoch advokátov v súlade s § 553 ods. 5 Trestného poriadku spravidla rozhodujú vyšší súdni úradníci. Napokon ani predsedníčka krajského súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnost', ktorá by mala byť zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní

k zbytočným priet'ahom, teda neprimeraná dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním s'ťažovateľky.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v predmetnej veci a konštatuje, že rozhodovanie o návrhu s'ťažovateľky ako ustanovenej obhajkyne na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov trvalo krajskému súdu od 6. augusta 2008 do 8. júna 2012, teda 3 roky a 10 mesiacov.

Uvedená nečinnosť krajského súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože v tejto jednoduchej záležitosti súd dlhodobo nevykonal v podstate žiadne úkony napriek tomu, že predmetný spis sa napr. v období od 17. februára 2010 do 25. júla 2010 nachádzal u vyššej súdnej úradníčky na vybavovanie porozsudkovej agendy. Krajský súd teda takmer štyri roky nevykonal v podstate žiadne úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovateľka ako navrhovateľka v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu, napriek tomu, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na tzv. objektívne okolnosti (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že uznesením krajského súdu sp. zn. 3 T 9/2000 z 8. júna 2012 bolo návrhu sťažovateľky vyhovené, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500 € aj s odôvodnením, že *„právna neistota, v ktorej sa nachádzam - od podania návrhu uplynulo už 1583 dní, mi spôsobila materiálnu i nemateriálnu ujmu. (...)*

Moja nemateriálna ujma spočíva v tom, že musím venovať sústavne čas tomu, aby som sledovala a opakovane urgovala súd na vydanie rozhodnutia, písala a posielala zásielky, teda, aby som predmetnej veci venovala ďalší čas, ktorý mi nikto nezaplatí a ktorý by som pri mojej profesii mohla využiť úplne inak.“

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, ako aj povahu veci považuje za primerané vo výške 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti zo 4. júna 2012). Za dva úkony vykonané v roku 2012 patrí odmena v sume dvakrát po 127,16 € a režijný paušál dvakrát po 7,63 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 269,58 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 59,91 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 329,49 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2014